

COMBATAREA EXPLOATĂRII SEXUALE A COPIILOR ÎN ERA DIGITALĂ. REGLEMENTĂRI EUROPENE ȘI EFORTURI INTERNAȚIONALE

*Conf. univ. dr. Daiana Maura VESMAȘ
Lector univ. dr. Andreea Dragomir
Universitatea Lucian Blaga Sibiu
Facultatea de Drept*

Abstract

European child sexual abuse regulations reflect a serious concern and strong commitment to protecting the rights and safety of children online. These regulations aim to combat and prevent the sexual exploitation of children via the Internet and online platforms, and measures include setting strict standards for online service providers, creating international databases to identify victims and perpetrators, facilitating international cooperation and improving access to resources and support for survivors. However, despite significant efforts, the issue of child sexual abuse online remains complex and evolving, requiring a continuous and adaptive approach to protect children in the digital age.

Keywords: *online sexual abuse, children, international cooperation, protection of children's rights, Security Strategy of the European Union, dark web, World Alliance WePROTECT.*

Strategia de Securitate a Uniunii Europene reprezintă documentul-cheie prin care UE își definește abordarea și obiectivele în domeniul securității și apărării. Această strategie oferă un cadru pentru coordonarea acțiunilor statelor membre ale UE în domeniul securității și pentru abordarea amenințărilor și provocărilor la adresa securității europene. În timp, strategia s-a dezvoltat și s-a adaptat la schimbările din mediul de securitate global.

Ultima versiune a Strategiei de Securitate a UE a fost adoptată în anul 2016 și se concentrează pe mai multe dimensiuni ale securității, precum: securitatea internă (cu referire directă la gestionarea migrației, contraterorismul, combaterea crimei organizate transnaționale), securitatea externă (abordarea crizelor și conflictelor regionale și globale prin diplomație, gestionarea crizelor, operațiuni militare), securitatea

cibernetică (amenințările cibernetice și importanța securității cibernetice în contextul actual al digitalizării), securitatea energetică (asigurarea unui acces sigur la energie și reducerea dependenței de furnizorii externi de energie), schimbările climatice (deoarece pot provoca conflicte legate de resursele naturale și migrație forțată), reziliența și îmbunătățirea capacității de adaptare UE și nu în ultimul rând cooperarea internațională în vederea promovării stabilității și securității la nivel global.

Strategia de Securitate a UE este un document de orientare strategică și servește drept cadru pentru dezvoltarea și implementarea politicilor de securitate ale Uniunii Europene. Aceasta se adaptează în funcție de evoluțiile din lumea reală și de noile amenințări care apar, iar implementarea sa implică cooperarea strânsă între instituțiile UE și statele membre.

UE a rămas un pilon de stabilitate pe continent și a contribuit la extinderea democrației și a prosperității în Europa. Progrese notabile au fost înregistrate în Balcani, iar politica de vecinătate a consolidat relațiile cu partenerii din sud și est, inclusiv prin crearea Uniunii pentru Mediterana și Parteneriatul Estic. Cu toate acestea, la două decenii de la încheierea Războiului Rece, Europa se confruntă cu amenințări și provocări de natură transfrontalieră, atât online cât și offline, amenințări agravate de pandemia de coronavirus.

În contextul prezentat, Comisia Europeană a identificat trei direcții de acțiune care abordează probleme importante ce afectează securitatea și stabilitatea în Europa: Agenda și planul de acțiune al UE privind drogurile, Planul de acțiune al UE privind traficul de arme de foc și Strategia UE pentru o luptă mai eficientă împotriva abuzului asupra copiilor.

Înainte de a prezenta eforturile depuse la nivel european și global, în vederea combaterii exploatării sexuale a copiilor în era digitală, consider oportun să precizez că subiectul a dezvoltat o terminologie specială, cunoscută sub denumirea de Ghidurile de la Luxemburg. Astfel sunt oferite îndrumări clare cu privire la modul de navigare în lexiconul complex al termenilor folosiți în mod obișnuit atunci când se abordează exploatarea și abuzul sexual asupra copiilor.

Tabelul de mai jos oferă câteva exemple de termeni care ar trebui evitați atunci când se face referire la abuzul sexual asupra copiilor.

Termeni care trebuie folosiți cu prudență sau evitați complet	Recomandat
Pornografie infantilă	Abuz sexual asupra copiilor
Turism sexual cu copii	Exploatarea sexuală a copiilor în contextul călătoriilor și turismului
Turist sexual cu copii	Călătorii făptuitori de infracțiuni sexuale asupra copiilor
Prostituția copiilor	Exploatarea copiilor în/pentru prostituție
Copil prostituat, copil lucrător sexual	Victima exploatării sexuale
Client, client, John	Abuzator, infractor sexual asupra copiilor
Cameră web turism sexual pe copii / webcam abuz sexual asupra copiilor	Abuz sexual pe copii în direct online

Strategia UE pentru o luptă mai eficientă împotriva abuzului asupra copiilor

De la începutul pandemiei de COVID-19, Europol a urmărit efectele pandemiei asupra criminalității grave și organizate, punând accent special pe criminalitatea informatică. Unul dintre cele mai afectate domenii de criminalitate a fost abuzul sexual online asupra copiilor. Pe măsură ce atât copiii, cât și infractorii au petrecut mai mult timp online din cauza restricțiilor impuse de pandemie, amenințarea abuzului sexual online asupra copiilor a crescut. Aceasta se referă la exploatarea și abuzul sexual al copiilor prin intermediul internetului, cu o preocupare deosebită pentru partajarea de imagini și videoclipuri care prezintă acest abuz.

Cantitatea de materiale cu conținut sexual al copiilor, deja prezentă online, a crescut semnificativ în timpul pandemiei. În același timp, conștientizarea riscurilor potențiale ale utilizării internetului de către copii rămâne scăzută, iar cazurile de abuz și exploatare sexuală online au înregistrat o creștere semnificativă. Izolarea forțată a copiilor în timpul pandemiei a creat noi provocări pentru siguranța lor precum: izolarea socială, creșterea timpului petrecut online, anxietate și stres, afectând și sănătatea mintală a acestora.

Raportul Europol *Exploatarea izolării: infractorii și victimele abuzului sexual online asupra copiilor în timpul pandemiei de COVID-19* analizează modul în care infractorii au exploatat aceste circumstanțe aferente pandemiei pentru a crește vulnerabilitatea copiilor și abordează atât infracțiunile online, cât și cele offline legate de abuzul sexual și exploatarea copiilor. Concluziile raportului se bazează pe contribuțiile statelor membre, ale țărilor partenere ale Europol și ale unor organizații relevante, și subliniază importanța luării unor măsuri pentru protejarea copiilor în mediul online și offline. Infractorii cibernetici au fost printre cei mai abili în exploatarea pandemiei de COVID-19 pentru diferitele escrocherii și atacuri pe care le efectuează. Cu un număr record de victime potențiale care rămân acasă și foloseau servicii online în Uniunea Europeană în timpul pandemiei, căile infractorilor cibernetici care au exploatat oportunitățile și vulnerabilitățile emergente s-au multiplicat.

Principalele amenințări identificate în Studiul Europol *Prinderea virusului de criminalitate cibernetică, dezinformarea și pandemia COVID-19*, din luna decembrie 2021, în contextul pandemiei de COVID-19, legate de securitatea copiilor și a adulților, sunt următoarele:

- exploatarea copiilor izolați;
- accesul crescut la internet (copiii care au mai mult acces la internet fără supravegherea părinților sau a adulților devin mai vulnerabili la întâlnirea cu infractorii online. Acest acces poate include activități precum jocurile online, utilizarea grupurilor de chat în aplicații, phishing prin e-mail și contactul nesolicitat în rețelele sociale);
- supravegherea redusă a activității online;

- vulnerabilitatea adulților la phishing (adulții care lucrează de la distanță pot deveni mai vulnerabili la încercările de phishing menite să obțină informații personale, care ar putea fi ulterior folosite de infractori împotriva lor și a copiilor lor);
- siguranța aplicațiilor educaționale online;
- auto-producția de materiale cu conținut sexual al copiilor (CSEM) (copiii au fost înclinați să producă sau să distribuie materiale cu conținut sexual în funcție de diverși factori, inclusiv prin schimbul cu colegii sau trimiterea acestor materiale altora, inclusiv adulților).

Aceste amenințări subliniază importanța necesității unei supravegheri și a unei educații sporite atunci când vine vorba despre utilizarea internetului și a tehnologiei pentru copii și adulți. Protejarea copiilor și prevenirea exploatării lor online reprezintă o preocupare majoră în acest context, iar autoritățile și părinții trebuie să fie conștienți de aceste riscuri și să ia măsuri pentru a asigura un mediu online sigur pentru tineri.

Impactul crizei COVID-19 asupra spațiului cibernetic este încă în curs de analiză. După o fluctuație inițială a vânzărilor prin *dark web* la începutul crizei pandemice din Europa, situația s-a stabilizat pe tot parcursul lunii martie 2020. Platformele alternative precum rețelele sociale, mesageria instantanee și aplicațiile de comunicații securizate sunt, și ele, folosite din ce în ce mai mult pentru a facilita distribuția de bunuri ilicite, inclusiv droguri, online.

În acest context, consider oportun să definim conceptul de *dark web* și să precizez principalele lui caracteristici. Astfel, dark web, cunoscut și sub numele de darknet, este o parte a internetului care nu este accesibilă prin motoarele de căutare tradiționale și nu poate fi vizitată cu un browser web obișnuit, fiind o parte a internetului ascunsă intenționat și destinată în principal utilizatorilor care doresc să rămână anonimi sau să se implice în activități ilegale. Utilizatorii dark web pot accesa site-uri și servicii fără a-și dezvălui identitatea sau locația lor reală. Acest lucru este adesea realizat prin intermediul rețelei Onion, care utilizează tehnologia de anonimizare pentru a ascunde identitatea utilizatorului. Majoritatea site-urilor dark web sunt accesibile prin intermediul rețelei Onion (cunoscută și sub numele de rețeaua Tor). Această rețea anonimă permite traficului să circule prin noduri multiple, făcând extrem de dificilă urmărirea utilizatorilor. Dark web-ul este adesea asociat cu conținut ilegal sau activități, precum vânzarea de droguri, arme, date de carduri de credit furate, documente de identitate false, servicii de hacking și chiar servicii de asasinat (chiar dacă multe dintre acestea pot fi exagerări sau escrocherii). Dark web-ul poate fi folosit și pentru schimbul ilegal de informații și de conținut, (exemplu: materiale pornografice ilegale cu minori, ghiduri pentru activități criminale etc.). Este important de menționat că nu tot ceea ce se găsește pe dark web este ilegal sau rău intenționat. Există și comunități legitime și locuri unde oamenii pot discuta despre subiecte sensibile (exemplu: drepturile omului sau securitatea online) fără teama represaliilor guvernamentale sau corporative.

Cu toate acestea, din cauza caracterului anonim al dark web-ului, această parte a internetului este asociată în mod frecvent cu activități ilegale și cu amenințări la adresa securității.

Revenind la subiectul lucrării, site-urile dark web utilizate pentru distribuirea materialelor cu conținut sexual infantil au înregistrat o creștere semnificativă a activității, atât la nivel de postare, cât și de răspuns (comentarii la imagini și videoclipuri). Această creștere a activității a fost observată în special în perioada martie-mai 2020. Activitatea pe site-urile dark web variază în funcție de popularitatea și disponibilitatea acestora, însă Europol a constatat o creștere a activității în special în ceea ce privește postările de videoclipuri captate prin webcam. Aceste videoclipuri includ materiale care prezintă copii forțați sau constrânși de către infractori să producă conținut de abuz sexual, precum și videoclipuri de natură sexuală produse de copii pentru a le partaja cu colegii sau pentru a atrage atenția pe rețelele sociale. De asemenea, s-a observat o creștere a activităților din secțiunile cu flux live. Creșterea semnificativă a numărului de fișiere de acest fel în cyberspațiu indică o tendință a infractorilor de a se muta către dark web pentru a-și spori anonimatul online, în timp ce se ocupă de abuzuri sexuale asupra copiilor.

Partajarea repetată a imaginilor și videoclipurilor care prezintă abuzul contribuie la revictimizarea acestora și îngreunează procesul de recuperare a copiilor. În acest sens, INTERPOL a dezvoltat o platformă globală pentru identificarea victimelor și a agresorilor lor. Această bază de date (ICSE) eficientizează eforturile de aplicare a legii și economisește timp, permițând anchetatorilor să verifice dacă anumite imagini au fost deja identificate în alte țări sau dacă prezintă caracteristici similare cu altele. În fiecare zi, ICSE a contribuit până acum la identificarea și documentarea a peste 12.500 de infractori.

Baza de date cu imagini și videoclipuri privind exploatarea sexuală a copiilor internațională (ICSE) reprezintă un instrument esențial pentru specialiștii în domeniul aplicării legii și investigații în identificarea victimelor abuzului sexual asupra copiilor la nivel mondial. Această bază de date facilitează analiza și compararea imaginilor de abuz sexual asupra copiilor, permițând anchetatorilor specializați să stabilească conexiuni rapide între victime, agresori și locuri. Acest instrument oferă informații despre existența sau similaritățile cu alte imagini identificate în alte țări. De asemenea, ICSE facilitează schimbul de informații între anchetatorii specializați din peste 68 de țări, permițându-le să colaboreze în identificarea victimelor abuzului sexual asupra copiilor și să partajeze date relevante. Prin analizarea conținutului digital al fotografiilor și videoclipurilor, experții în identificarea victimelor pot extrage indicii importante și pot stabili corelații între cazurile de abuz sexual asupra copiilor, coordonându-și eforturile pentru a localiza și ajuta victimele.

„Fiecare imagine, fiecare videoclip este dovada unei crime îngrozitoare cu o victimă reală care suferă pentru tot restul vieții”, a spus Secretarul general al INTERPOL, Jürgen Stock. „Volumul imens de imagini copleșește deja forțele de ordine din întreaga lume, iar în cazul în care sectorul public și cel privat nu fac

mai mult pentru a-și unifica eforturile, vom vedea această tendință într-o tulburătoare ascensiune. Dacă vrem să abordăm mai eficient abuzul și exploatarea sexuală online a copiilor, nu putem pierde timpul. Viețile copiilor sunt în pericol!”, a conchis secretarul general.

În urma examinării selecției aleatorii de videoclipuri și imagini din baza de date ICSE, INTERPOL și ECPAT International au publicat un raport comun în februarie 2018, intitulat *Towards a Global Indicator on Unidentified Victims in Child Sexual Exploitation Material*. Studiul a identificat o serie de tendințe alarmante, precum:

- Cu cât victima este mai tânără, cu atât abuzul este mai grav.
- 84% dintre imagini conțineau activitate sexuală explicită.
- Peste 60% dintre victimele neidentificate au fost prepubescente, inclusiv sugari și copii mici.
- 65% dintre victimele neidentificate au fost fete.
- Imaginile cu abuzuri severe erau probabil să prezinte băieți.
- 92% dintre infractorii vizibili erau bărbați.

Cu 85 de milioane de imagini și videoclipuri care înfățișează abuzul sexual asupra copiilor raportat în întreaga lume numai în anul 2021 și multe altele cazuri neraportate, abuzul sexual asupra copiilor este alarmant de răspândit. De aceea, în conformitate cu Strategia UE pentru o luptă mai eficientă împotriva abuzului sexual asupra copiilor, adoptată în iulie 2020 și cu Strategia cuprinzătoare a UE privind drepturile copilului din martie 2021, Comisia a adoptat o propunere de stabilire a normelor pentru prevenirea și combaterea abuzului sexual asupra copiilor online în mai 2022, cu noi obligații pentru furnizorii de servicii online. Astfel, în cazul în care prevenirea nu reușește să reducă semnificativ riscul, furnizorii de servicii ar putea fi constrânși să detecteze, să raporteze, să elimine și să blocheze abuzul sexual asupra copiilor online. Propunerea ar crea, de asemenea, un centru UE special pentru a facilita punerea în aplicare, dar legislația temporară adoptată în august 2021 pentru a permite furnizorilor de servicii online să continue detectarea și raportarea voluntară a abuzurilor sexuale asupra copiilor online va expira în vara anului 2024, motiv pentru care este esențial ca Parlamentul European și Consiliul să ajungă la un acord rapid cu privire la regulamentul propus. La începutul anului viitor, această inițiativă va fi completată cu o propunere de actualizare a Directivei din 2011 privind combaterea abuzului sexual și a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile.

Colaborarea cu furnizorii de servicii online are o importanță crucială în lupta împotriva abuzului sexual asupra copiilor în mediul online pentru că furnizorii de servicii online au acces la informații și tehnologii care pot detecta activitățile suspecte și conținutul explicit. Aceștia pot raporta autorităților competente și agențiilor de aplicare a legii astfel de cazuri, contribuind la intervenții rapide și la protejarea victimelor. De asemenea, furnizorii de servicii online pot investi în dezvoltarea de tehnologii de filtrare și identificare a conținutului explicit și a comportamentului suspect. Aceste instrumente pot fi extrem de eficiente în prevenirea și detectarea abuzurilor

sexuale asupra copiilor. Nu în ultimul rând este foarte important să menționăm rolul furnizorilor de servicii online în sensibilizarea și educarea utilizatorilor cu privire la riscurile abuzului sexual asupra copiilor și la modalitățile de raportare a acestor cazuri. Aceștia pot promova o utilizare responsabilă a platformelor lor.

Colaborarea strânsă cu furnizorii de servicii online este esențială pentru a combate abuzul sexual asupra copiilor în mediul online, asigurând protecție acestora și aducând infractorii în fața justiției.

Un studiu de caz exemplificator este un raport, furnizat de un prestator de servicii online, ce a avut consecințe semnificative în lupta împotriva abuzului sexual asupra copiilor, conducând la arestarea a 46 de infractori în Noua Zeelandă și la identificarea a peste 100 de suspecți în Uniunea Europeană. Ca rezultat direct al acestui demers, peste 140 de copii din întreaga lume au fost eliberați de sub pericolul abuzului sexual. Această ilustrare pune în evidență puterea unui singur raport în combaterea acestor infracțiuni și salvarea a sute de copii care se aflau în situații periculoase, uneori invizibile chiar și pentru cei apropiați acestora. În 2019, furnizorul de servicii online a semnalat un volum semnificativ de utilizatori care foloseau platforma pentru a partaja imagini șocante, incluzând acte sadice de abuz sexual asupra copiilor și sugera un răspuns la nivel internațional. Astfel, a fost inițiată o anchetă internațională, condusă de Departamentul pentru afaceri interne din Noua Zeelandă, cu sprijinul Europol, Interpol și agențiilor de aplicare a legii din numeroase țări. Rezultatul a inclus descoperirea a 32 de GB de materiale cu conținut de abuzuri sexuale asupra copiilor, determinând deschiderea a peste 830 de cazuri la nivel global. Printre acestea, unele au relevat situații îngrijorătoare, inclusiv cazuri de abuzuri asupra propriilor copii în Austria și Ungaria. Cu toate acestea, se desfășoară numeroase investigații în UE pentru a aduce în fața justiției infractorii.

În ciuda acestor eforturi, nu toți furnizorii de servicii online raportează astfel de activități. Revin astfel la propunerea legislativă a Comisiei Europene privind obligarea companiilor din domeniul tehnologiei de a preveni și de a detecta abuzurile sexuale asupra copiilor pe platformele lor, inclusiv cazurile de ademenire a copiilor. Întăresc faptul că UE urmărește adoptarea acestei legislații până în august 2024, tocmai cu scopul de a combate eficient acest flagel și de a proteja copiii de abuzul sexual online. Dacă măsurile legislative nu vor fi implementate în acest interval, regulamentele UE actuale vor expira, permițând infractorilor să continue comiterea unor astfel de infracțiuni, fără repercusiuni.

Strategia mai sus menționată propune pentru perioada 2020-2025 o serie de inițiative axate pe consolidarea coordonării și îmbunătățirea protecției copiilor în contextul exploatării sexuale online.

Înființarea unui Centru European privind abuzul sexual asupra copiilor

Se propune lansarea unui studiu pentru evaluarea posibilității înființării unui Centru European dedicat abordării abuzului sexual asupra copiilor. Acest centru

ar urma să se inspire din bunele practici ale instituțiilor similare din întreaga lume, cum ar fi Centrul Național din SUA pentru copiii dispăruți și exploatați. Centrul UE se concentrează în special asupra obligațiilor impuse furnizorilor de a detecta și raporta abuzul sexual online asupra copiilor, precum și de a elimina materialele care conțin astfel de abuzuri.

Conceput pentru a crea, întreține și gestiona baze de date conținând indicatori ai abuzului sexual online asupra copiilor, Centrul UE va facilita accesul furnizorilor la tehnologii de detectare fiabile și va oferi sprijin pentru efectuarea evaluării riscurilor și comunicării cu autoritățile naționale. Astfel, se impune o colaborare strânsă cu Europol pentru facilitarea schimbul de informații și de cunoștințe de specialitate. Europol poate desemna un reprezentant, care să participe la reuniunile Consiliului de administrație în calitate de observator cu privire la aspecte care implică Europol, la cererea președintelui Consiliului de administrație al Centrului. Pentru a atinge obiectivele sale, Centrul UE va fi situat în aceeași locație cu Europol, ceea ce va facilita schimbul de date și va permite crearea unui centru de cunoștințe comun privind combaterea conținutului cu abuzuri sexuale asupra copiilor.

În ansamblu, Centrul UE va juca un rol crucial în punerea în aplicare a regulamentului, având responsabilități-cheie în colectarea datelor, sprijinirea furnizorilor și facilitarea cooperării între părțile interesate.

Îmbunătățirea protecției copiilor la nivel global

O altă prioritate a Strategiei UE este promovarea cooperării între multiple părți interesate la nivel mondial prin intermediul Alianței Mondiale WePROTECT pentru încetarea exploatării sexuale a copiilor pe internet. Această alianță are ca obiectiv combaterea exploatării sexuale a copiilor pe internet și dezvoltarea de soluții la nivel global.

Alianța mondială WePROTECT este o inițiativă globală care se concentrează pe prevenirea și combaterea exploatării sexuale a copiilor pe internet. Această alianță implică colaborarea între guverne, organizații non-guvernamentale, companii tehnologice și alte părți interesate pentru abordarea acestei probleme grave.

De asemenea, Alianța facilitează schimbul de informații și bune practici între diferitele părți interesate, implicate în lupta împotriva exploatării sexuale a copiilor pe internet. Rezultatele Alianței mondiale WePROTECT reflectă angajamentul colectiv de a proteja copiii și de a combate abuzul sexual online, punând accent pe colaborare și acțiuni concrete la nivel global. Aceste eforturi au contribuit la sporirea conștientizării cu privire la această problemă și la dezvoltarea de soluții tehnologice și legislative pentru combaterea ei.

Aș vrea, în continuare, să prezint, pe scurt, conținutul unui studiu prezentat pe site-ul oficial al WeProtect Global Alliance, studiu realizat de Economist Impact în anul 2021, care a chestionat peste 5.000 de tineri cu vârste între 18 și 20 de ani din 54 de țări din întreaga lume pentru a afla mai multe despre experiențele lor

de vătămări sexuale online. De asemenea, studiul furnizează estimări cu privire la expunerea lor la daune sau conținut sexual online. Au fost identificați și analizați factorii de risc care contribuie la expunerea copiilor la aceste conținuturi, cum ar fi utilizarea excesivă a internetului sau lipsa de supraveghere parentală.

Datele sondajului arată că:

– În mod îngrijorător, mulți copii au raportat că au suferit vătămări sexuale online în timpul copilăriei. Aceste vătămări sexuale online împotriva copiilor au loc în întreaga lume. La nivel global, 54% dintre respondenți au suferit cel puțin una dintre cele patru vătămări sexuale online luate în considerare (a fi trimis conținut sexual explicit de la un adult pe care îl cunoștea sau cineva pe care nu-l cunoștea înainte de 18 ani; a fost rugat să păstreze o parte din relația lor online explicită din punct de vedere sexual cu un adult pe care îl cunoștea sau cu cineva pe care nu-l cunoștea înainte; au avut imagini cu ei explicite din punct de vedere sexual distribuite fără consimțământ; a fost rugat să facă ceva explicit din punct de vedere sexual online cu care s-au simțit inconfortabil (de către un egal, un adult pe care îl cunosc sau cineva pe care nu-l cunoșteau înainte).

– Cele mai multe vătămări sexuale online împotriva copiilor au loc în privat. Două treimi dintre respondenții care au primit online materiale sexual explicite în copilărie l-au primit printr-un serviciu privat de mesagerie, cel mai frecvent pe dispozitivul mobil personal.

– În general, minoritățile sunt mai expuse riscului. Respondenții care s-au autoidentificat ca LGBT+ au fost cei mai vulnerabili la vătămarile sexuale online luate în considerare în acest studiu. Constatările susținute de cercetări anterioare arată că fetele sunt mai expuse riscului decât băieții; cu toate acestea, acest studiu indică faptul că decalajul dintre experiențele de vătămări sexuale online în timpul copilăriei dintre cei care s-au autoidentificat ca minorități sexuale – inclusiv LGBT+ și copii transgender sau non-binari – și cei care nu au făcut-o este chiar mai mare decât diferența dintre fete și băieți. Dar este important să nu trecem cu vederea riscurile cu care se confruntă băieții online: aproape jumătate dintre respondenții de sex masculin (48%) au fost vizați în timpul copilăriei.

– Vârsta la care copiii sunt expuși pentru prima dată la conținut sexual explicit pare să scadă. Vârsta medie de prima expunere în rândul respondenților de 18 ani a fost de 12,7 ani, cu aproape un an întreg mai tânără decât vârsta medie de prima expunere în rândul respondenților de 20 de ani (13,4 ani). Acest lucru este probabil legat de creșterea accesului la internet în ultimul deceniu. În medie, respondenții noștri au primit acces la internet pentru prima dată între 2014 și 2016. De atunci, se estimează că accesul la internet a crescut cu o treime la nivel global și cu peste 55% în țările cu venituri mici și medii. Acest lucru sugerează că, în ultimii cinci ani, vârsta medie la care copiii sunt expuși pentru prima dată la conținut sexual explicit și vătămări sexuale online a continuat să scadă.

Din punctul meu de vedere, acest studiu reprezintă un prim demers în realizarea unei imagini globale asupra vătămarilor sexuale online împotriva copiilor. Acesta

evidențiază diverse experiențe de vătămare sexuală online în timpul copilăriei, în diferite grupuri-cheie, incluzând regiuni geografice, niveluri de venit, gen, orientare sexuală, rasă și etnie, precum și dizabilități. Cu toate acestea, este important de menționat că studiul nu a investigat rolul pe care copiii îl pot avea în vătămarile sexuale online, deoarece s-a evitat punerea respondenților într-o poziție jenantă cu privire la acțiunile lor sexuale explicite sau potențial dăunătoare online. Desfășurarea cercetărilor cu privire la vătămarile sexuale online și abuzul sexual în copilărie reprezintă o provocare, dată fiind preocuparea etică cu privire la interogarea directă a copiilor și riscul de retraumatizare. În plus, există dovezi că sondajele online pot obține răspunsuri mai sincere cu privire la subiecte sensibile, dar aceste instrumente anonimizate pot limita capacitatea cercetătorilor de a identifica reacțiile respondenților și de a oferi asistență, dacă este necesar.

În pofida recenteii atenții globale acordate problemelor legate de exploatarea și abuzul sexual asupra copiilor pe internet, vocea copiilor și tinerilor adulți care au suferit astfel de experiențe este încă insuficient reprezentată în discuțiile publice. Un număr semnificativ de copii rămân anonimi în fața autorităților de aplicare a legii și a serviciilor de sprijin, iar unii nu dezvăluie experiența lor.

Platformele de rețele digitale și de socializare au devenit și continuă să fie o modalitate comună pentru copii de a explora sexualitatea și identitatea. Aceste instrumente pot oferi o cale de exprimare și descoperire, dar deschid și uși către noi amenințări. Înțelegerea acestor amenințări și a modului în care se manifestă în grupuri, platforme și dispozitive este un prim pas-cheie în dezvoltarea intervențiilor care protejează mai bine copiii, fără a afecta creșterea adecvată vârstei.

Înainte de a formula scurte concluzii, doresc să prezint Proiectul „Disrupting Harm” (martie 2019 – martie 2022), o inițiativă finanțată cu fonduri ONU, pentru a pune capăt violenței împotriva copiilor și implementată în parteneriat de ECPAT Internațional, INTERPOL și UNICEF. Obiectivul principal al proiectului a fost să efectueze cercetări detaliate și complexe cu privire la exploatarea și abuzul sexual online asupra copiilor în 13 țări din Africa de Est și de Sud și Asia de Sud-Est (Etiopia, Kenya, Mozambic, Namibia, Africa de Sud, Tanzania, Uganda, Cambodgia, Indonezia, Malaezia, Filipine, Thailanda și Vietnam). Acest proiect a folosit o metodologie unică și cuprinzătoare pentru a evalua amenințările și perspectivele copiilor legate de exploatarea și abuzul sexual online. Pentru a realiza acest lucru, s-au desfășurat mai multe activități de cercetare în fiecare țară, inclusiv analize legislative, politici și sisteme existente, colectarea de date cantitative și calitative de la agenții de aplicare a legii și evaluări reprezentative la nivel național în gospodării cu privire la utilizarea internetului de către copii și riscurile asociate. Datele colectate din aceste activități au fost apoi analizate și folosite pentru a elabora rapoarte naționale pentru fiecare țară. Aceste rapoarte oferă o imagine clară a amenințărilor cu care se confruntă copiii, legate de exploatarea și abuzul sexual online, și includ recomandări pentru acțiuni viitoare.

Proiectul „Disrupting Harm” reprezintă o abordare inovatoare în cercetarea și evaluarea acestei probleme și oferă informații cruciale despre exploatarea și abuzul sexual online a copiilor. Foarte important de precizat este că în rapoartele de țară au fost identificate lacunele sistemelor existente la nivel național și au fost evidențiate recomandări cheie pentru guverne și alte părți interesate cu privire la exploatarea și abuzul sexual online a copiilor. Succesul proiectului a dus la un angajament reînnoit de 7 milioane USD în 2022 și la extinderea în 11 țări în 3 noi regiuni. Însă succesul adevărat al proiectului constă în oferirea unei înțelegeri concrete a prevalenței exploatarei și abuzului sexual pentru copii online și mai ales informarea și constituirea unor fundamentări solide favorabile unui proces decizional bazat pe politici actuale și capacități guvernamentale serioase de aplicare.

Concluzii

Abuzul sexual asupra copiilor în mediul online reprezintă o amenințare gravă pentru drepturile și siguranța copiilor la nivel global. Reglementările europene și eforturile internaționale - precum Alianța mondială WePROTECT și baza de date INTERPOL - sunt esențiale pentru combaterea acestei probleme. Cu toate acestea, este nevoie de o colaborare continuă între guverne, organizații neguvernamentale și industrie pentru a dezvolta și implementa strategii eficiente de prevenire și răspuns. Protejarea copiilor în mediul online trebuie să devină o prioritate și să se bazeze pe cercetări cuprinzătoare, date actualizate și consultarea directă a supraviețuitorilor pentru a dezvolta soluții adecvate.

Bibliografie

Friedmanet Mark S. al. *O meta-analiză a disparităților în abuzul sexual în copilărie, abuzul fizic parental și victimizarea de la egal la egal în rândul persoanelor care aparțin minorităților sexuale și al persoanelor care nu sunt minoritare sexuale*, American Journal of Public Health 101, nr. 8, 1 august 2011.

Centrul European de Monitorizare a Drogurilor și Dependenței de Droguri, *European Drug Report 2023: Trends and Developments*, 2023.

Direcția Generală Migrație și Afaceri Interne, *Un raport privind identificarea unui caz de abuz sexual asupra copiilor a contribuit la salvarea a 140 de copii*, 22, noiembrie 2022.

Economis Impact, *Un studiu global al experiențelor din copilărie ale tinerilor de 18-20 de ani*, 2021.

ECPAT International, INTERPOL, *Studiul Towards a Global Indicator on Unidentified Victims in Child Sexual Exploitation Material*, februarie 2018.

ECPAT International, *Orientările Luxemburgului, Proiect interagenție de terminologie și semantică privind exploatarea sexuală și abuzul sexual asupra copiilor*, 2016.